

ПОЉОПРИВРЕДНА ГАЗДИНСТВА
ЗЕМЉИШТЕ
НАВОДЊАВАЊЕ
МЕХАНИЗАЦИЈА
СТОЧНИ ФОНД
РАДНА СНАГА

СТРУКТУРА ПОЉОПРИВРЕДНИХ ГАЗДИНСТАВА

СПГ 2018

Београд, 2019.

Листа скраћеница

КПЗ - коришћено пољопривредно земљиште

ГРЈ - годишња радна јединица

УГ - условно грло

**СТРУКТУРА
ПОЉОПРИВРЕДНИХ
ГАЗДИНСТАВА, 2018.**

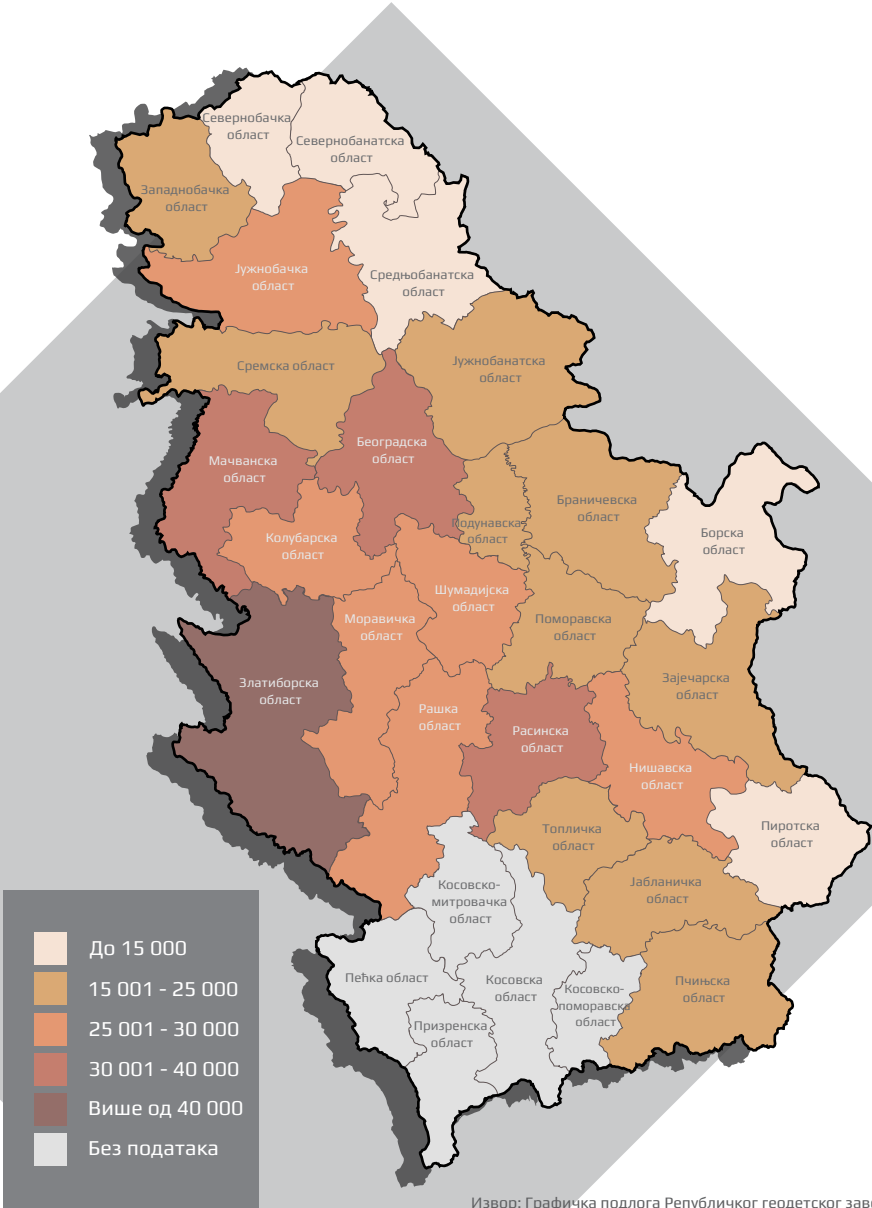
Број пољопривредних газдинстава по областима*

Београдска област (Град Београд)	30 033	Расинска област	31 865
Западнобачка област	16 859	Рашка област	26 505
Јужнобанатска област	23 189	Шумадијска област	25 502
Јужнобачка област	26 297	Борска област	11 285
Севернобанатска област	12 621	Браничевска област	22 985
Севернобачка област	10 245	Зајечарска област	15 286
Средњобанатска област	14 739	Јабланичка област	24 381
Сремска област	23 121	Нишавска област	27 496
Златиборска област	43 829	Пиротска област	8 686
Колубарска област	25 058	Подунавска област	17 509
Мачванска област	39 808	Пчињска област	22 291
Моравичка област	28 078	Топличка област	14 885
Поморавска област	21 992		

* Без података за АП Косово и Метохија

1 ПОЉОПРИВРЕДНА ГАЗДИНСТВА

Заступљеност пољопривредних газдинстава по областима

Извор: Графичка подлога Републичког геодетског завода

Број пољопривредних газдинстава по регионима

Република Србија
564 541

Београдски регион
30 033

Регион Војводине
127 070

Регион Шумадије
и Западне Србије
242 636

Регион Јужне и
Источне Србије
164 802

1 645

газдинстава правних лица
и предузетника

1 373
правна лица

ПОЉОПРИВРЕДНА ГАЗДИНСТВА

2

564 541
БРОЈ ГАЗДИНСТАВА

562 896
породичних газдинстава

ПОВРШИНА
КПЗ

3 475 894 ha

ГОВЕДА

881 152

СВИЊЕ

3 266 102

ОВЦЕ

1 799 814

КОЗЕ

218 397

ЖИВИНА

23 184 387

КОШНИЦЕ ПЧЕЛА

914 134

ТРАКТОРИ

451 983

ПОЉОПРИВРЕДНА
РАДНА СНАГА

1 336 940 лица
ГРЈ - 645 733

5 178 692 ha

површина расположивог земљишта
пољопривредних газдинстава

67,1%
КПЗ

84%
КПЗ

користе породична газдинства

Највећа површина КПЗ

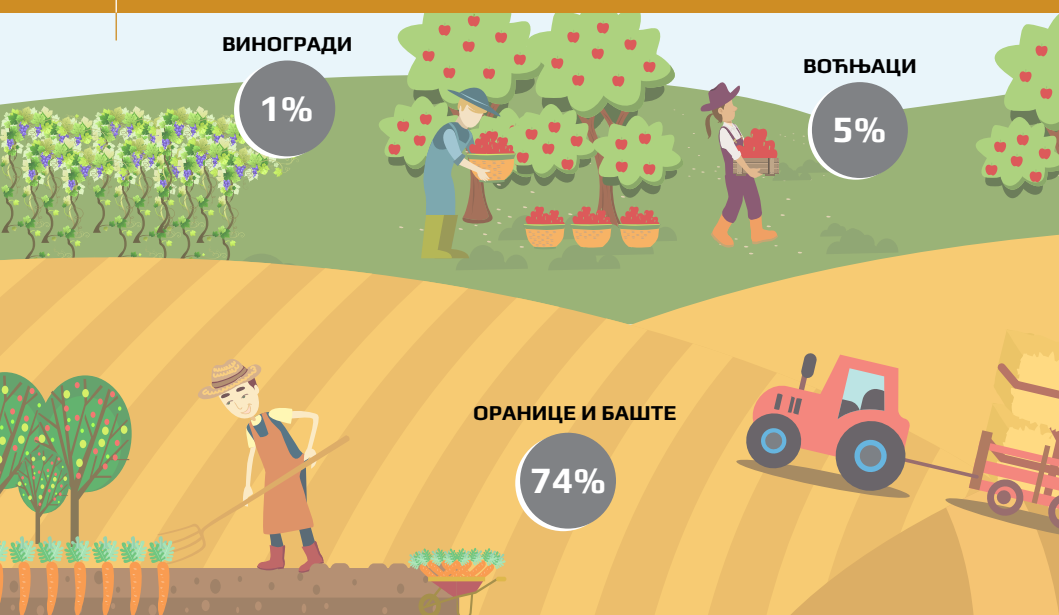
1 574 366 ha

Просечно по газдинству

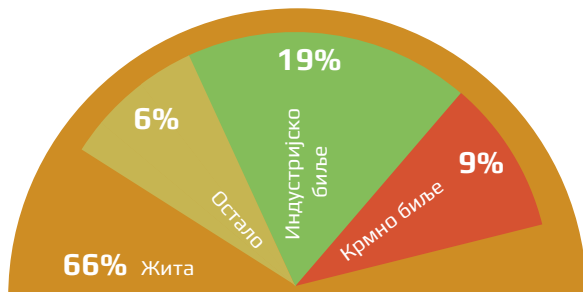
12,71 ha

3

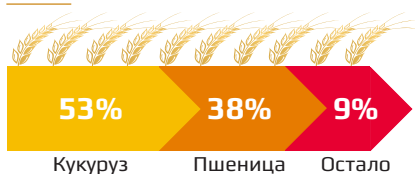
ЗЕМЉИШТЕ

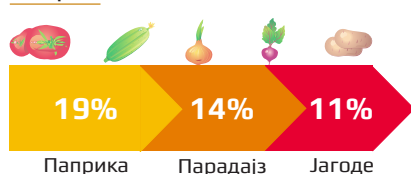
Оранице и баште

Жита

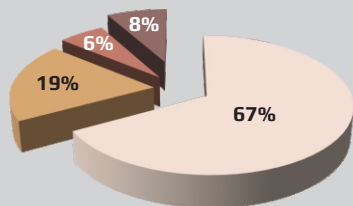
Поврће

8%

Учешће површина
под стакленицима и пластеницима
у укупној површини под поврћем

Расположиво земљиште

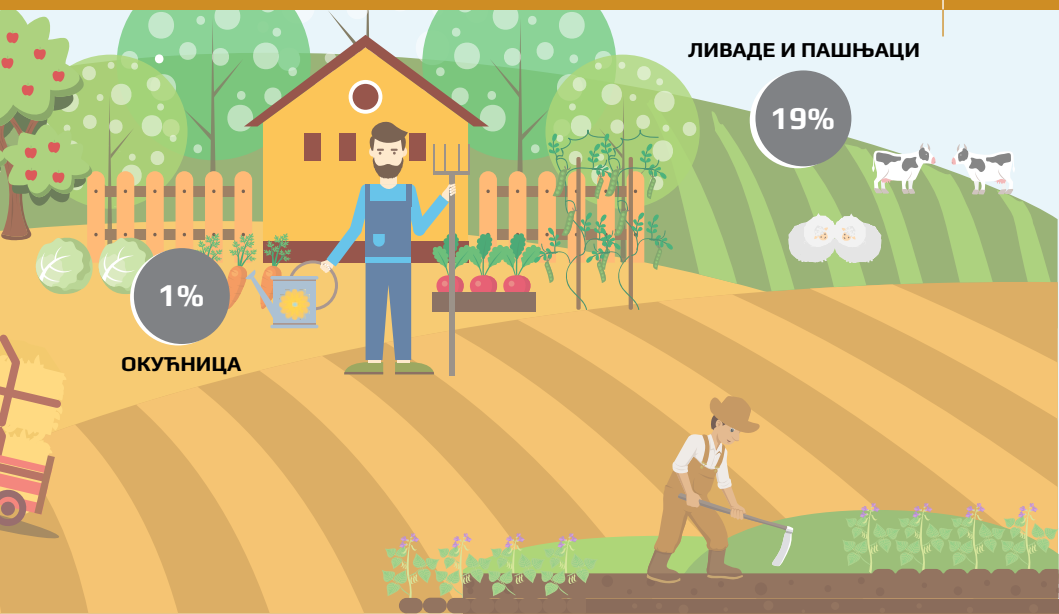
- КПЗ
- Површине под шумом
- Некористишћено пољопривредно земљиште
- Остало земљиште

КПЗ

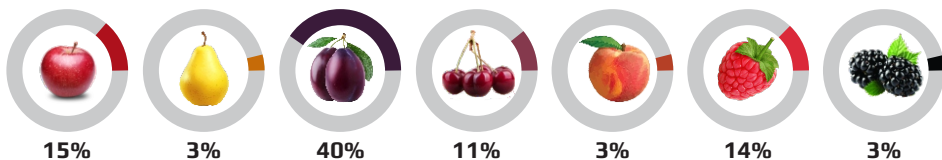
Окућница	22 126
Оранице и баште	2 571 580
Ливаде и пашњаци	676 724
Воћњаци и виногради	203 389
Остали засади	2 075

ЗЕМЉИШТЕ

4

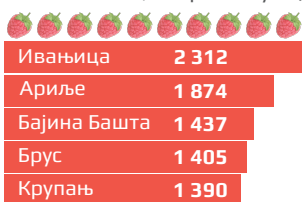

Воћњаци - структура површина под воћним врстама

5 највећих произвођача малина

(по општинама, површина у ха)

Виногради

- Сорте грозђа за вина са географским пореклом
- Сорте грозђа за бела вина
- Сорте грозђа за црвена/розе вина

33% газдинстава је у 2017/2018. наводњавало **4,6% КПЗ**

Највише се наводњавају **поврће, бостан и јагоде**

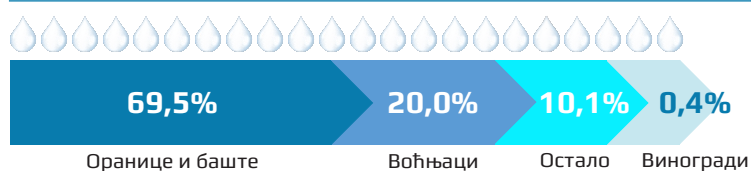

Општине

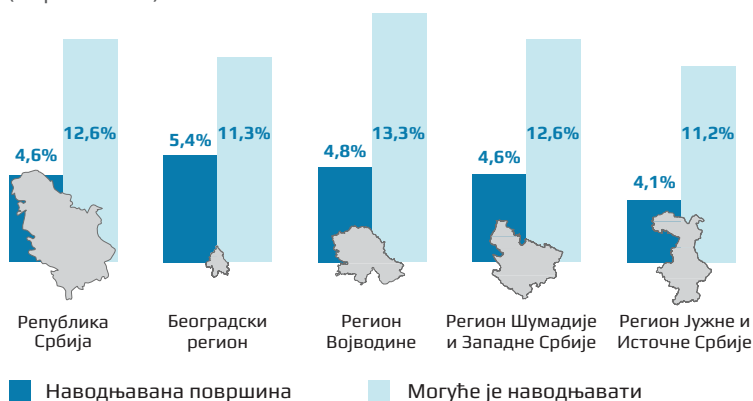
са највећим учешћем газдинстава која наводњавају земљиште

5 НАВОДЊАВАЊЕ

Структура наводњаваних површина по категоријама земљишта

Учешће наводњаване и могуће наводњаване површине у КПЗ (по регионима)

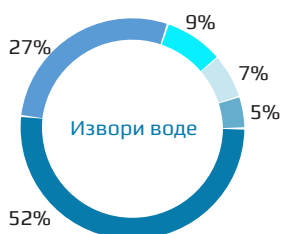

Начини наводњавања

Главни извори воде за наводњавање

- Подземне воде на газдинству
- Површинске воде ван газдинства
- Површинске воде на газдинству
- Вода из водовода
- Остали извори

Пољопривредна газдинства користе

170 518	једноосовинских трактора
451 983	двоосовинска трактора
62 925	комбајна

Један трактор, просечно, обрађује **7,7 ха** КПЗ

На један трактор долази **4,3 уг**

трактора је
старије од 20 година

МЕХАНИЗАЦИЈА

6

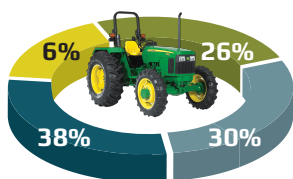
8 од 10 газдинстава користи сопствени трактор

Трактори и комбајни према старости

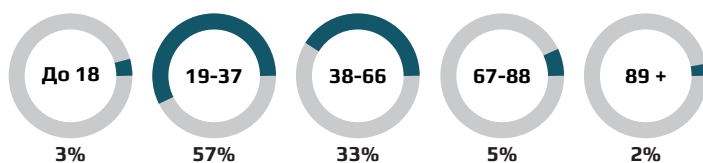
трактори		комбајни	
0,5%	2 097	1 година	182 0,3%
1,7%	7 581	1-5	1 035 1,6%
3,1%	14 210	6-10	2 832 4,5%
3,8%	17 071	11-15	2 813 4,5%
4,9%	22 174	16-20	4 354 6,9%
86,0%	388 850	Преко 20 година	51 710 82,2%

Дистрибуција трактора по регионима

- Београдски регион
- Регион Војводине
- Регион Шумадије и Западне Србије
- Регион Јужне и Источне Србије

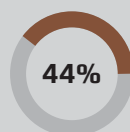
Структура двоосовинских трактора према снази **kW**

77% газдинстава гаји стоку

Највећи узгој стоке
192 686 газдинстава

Сремска Митровица

има највећи број
условних грла
50 894

Најзаступљенија величина стада

1-2 говеда

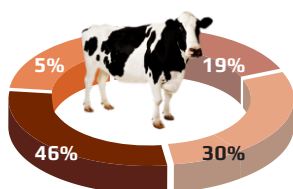
1-2 свиње

3-9 оваца

7 | СТОЧНИ ФОНД

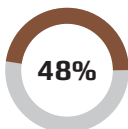
Дистрибуција броја говеда по регионима

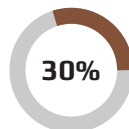
- Београдски регион
- Регион Војводине
- Регион Шумадије и Западне Србије
- Регион Јужне и Источне Србије

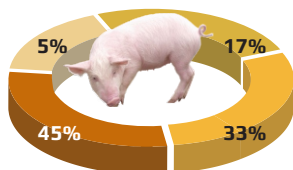
Музне краве
424 155 грла

Говеда до
1 године старости
262 528 грла

Дистрибуција броја свиња по регионима

- Београдски регион
- Регион Војводине
- Регион Шумадије и Западне Србије
- Регион Јужне и Источне Србије

51%
Свиње у тову

88% газдинстава са живином гаји **1-49** грла живине

Регион
Војводине

Највећи узгој живине

Регион
Шумадије и
Западне Србије

Највише кошница пчела

377 026

СТОЧНИ ФОНД

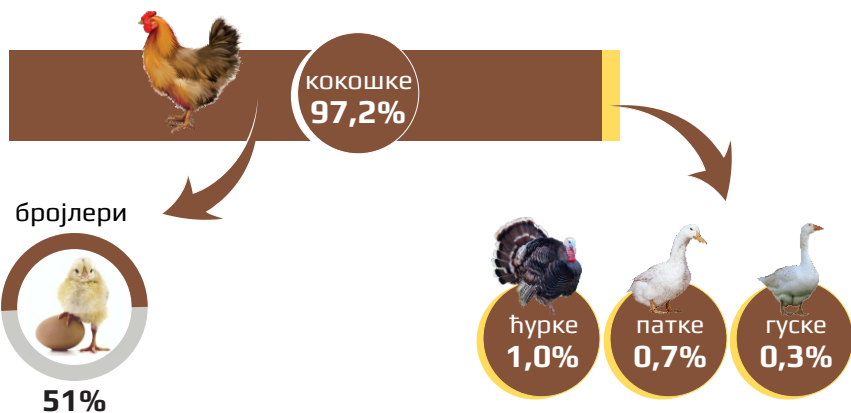
8

Број
кошница
пчела
914 134

Број газдинстава
која се баве
пчеларством
29 928

Структура живине по врстама

9 милиона
кока носиља
произведе

1 796 милиона
јаја
годишње

Просечан број ГРЈ по газдинству

Регион са највећим бројем лица која су обављала само пољопривредне активности на породичним газдинствима
503 561 лица

Регион са најмањим бројем лица која су обављала само пољопривредне активности на породичним газдинствима
66 054 лица

9 РАДНА СНАГА

Стално запослени на породичним газдинствима

1 263 лица
ГРЈ 1 018

Учешће жена **16%**

Чланови породичних газдинстава

1 317 330 лица
ГРЈ 591 770

Учешће жена **59%**

Носиоци

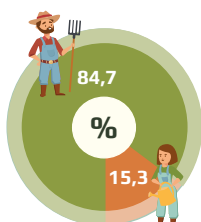
559 296 лица
ГРЈ 276 983

Учешће жена **19%**

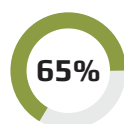
Старосна структура носилаца породичних газдинстава

Учешће жена управника газдинстава

Највећи број пољопривредних газдинстава има **1-2 члана**

Регион
Шумадије и
Западне Србије

има највише младих носилаца
газдинстава (до 40 година)

8 730

39%

Од укупног броја пољопривредних газдинстава
друге профитабилне активности је обављало

12%

Највеће учешће пољопривредних газдинстава
која су обављала друге профитабилне активности

18%

РАДНА СНАГА

10

Сезонска радна снага
на пољопривредним
газдинствима

ГРЈ 36 617

Учешће жена

36%

Стално запослени
на газдинствима
правних лица

18 347 лица
ГРЈ 16 329

Учешће жена

23%

Образовање управника

48,6%

Искуство
стечено праксом

45,2%

Средња школа

6,0%

Виша школа
или факултет

0,2%

Курсеви из области
пољопривреде

Дистрибуција газдинстава према обављању других профитабилних активности

33,4%

Прерада
воћа и поврћа

8,0%

Прерада
меса

39,3%

Прерада
млека

0,3%

Туризам

7,0%

Активности у
шумарству

Од 1. октобра до 30. новембра 2018. године, Републички завод за статистику спровео је Анкету о структури пољопривредних газдинстава, 2018. Финансијска средства за спровођење ове анкете обезбеђена су из претприступних фондова ЕУ и из националног буџета.

Примењена методологија је у складу са методологијом Евростата и одговарајућим Уредбама ЕУ.

Анкета је спроведена на узорку од 120 000 газдинстава.

Примењени методи прикупљања података били су CAPI за породична газдинства и CAWI за газдинства правних лица.

11 МЕТОДОЛОШКО ОБЈАШЊЕЊЕ

Пољопривредно газдинство је технички и економски самостална производна јединица која има јединствено управљање и на којој привредно друштво, земљорадничка задруга, установа или друго правно лице, предузетник или породично пољопривредно газдинство обавља пољопривредну производњу као примарну или секундарну делатност.

Локација газдинства је место на коме се одвија целокупна пољопривредна производња или њен главни део. То је обично место на коме се налазе пољопривредни објекти/зграде намењени за пољопривредну производњу (нпр. објекти за смештај стоке, стакленик, хладњача за смештај пољопривредних производа, највећи административни објекат и сл.) или највећа површина коришћеног пољопривредног земљишта.

Подаци прикупљени Анкетом приказани су према локацији газдинства.

Носилац породичног газдинства је особа (физичко лице) која је економски и законски одговорна за рад газдинства и на чије име функционише дотично газдинство, односно особа која преузима ризике рада.

Управник или менаџер на газдинству је лице одговорно за дневно доношење и спровођење производних и финансијских одлука у вези са газдинством.

Коришћено пољопривредно земљиште чине: пољопривредно земљиште на окућници, оранице и баште (укључујући угаре), вишегодишњи засади – воћњаци, виногради, расадници и ливаде и пашњаци које газдинство редовно користи.

Годишња радна јединица (ГРЈ) јесте јединица мере која представља количину људског рада утрошеног за обављање пољопривредне делатности на сваком газдинству. Ова јединица је еквивалент рада једне особе, тј. пуно радно време у једној години: осам сати дневно, 225 радних дана.

Референтни период Анкете односи се на:

- Дан критичног момента (30. септембар 2018), за податке о расположивом земљишту и броју стоке;
- Пољопривредну годину, односно на последњих дванаест месеци од дана критичног момента, за податке о коришћењу пољопривредног земљишта, коришћеној механизацији, примењеним агротехничким методама у пољопривреди и радној снази.

Методолошко упутство може се наћи на сајту Републичког завода за статистику:

www.stat.gov.rs

www.stat.gov.rs

<http://data.stat.gov.rs/?caller=130002&languageCode=sr-Cyrl>

- Пољопривреда, шумарство и рибарство
  - Попис пољопривреде
    - Анкета 2018
      - Главне карактеристике пољопривредних газдинстава

Републички завод за статистику

Милана Ракића 5, 11 000 Београд
Тел.: 011 2412 922